

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 12CoP/24/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4420202630
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 07. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Soňa Zmeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2020:4420202630.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sone Zmekovej a sudkýň JUDr. Renáty Pátrovičovej a JUDr. Denisy Šaligovej vo veci starostlivosti o maloletého B. D., nar. XX.XX.XXXX, dieťa rodičov: otca Z. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. K. XXXX/XX, B. S., a matky Z. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. K. XXXX/XX, B. S., o návrhu navrhovateľky A. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. XXXX, na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní navrhovateľky proti uzneseniu Okresného súdu Nové Zámky č. k. 11P/86/2020-5 zo dňa 18.06.2020 takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým uznesením zamietol návrh navrhovateľky na nariadenie neodkladného opatrenia a o trovách konania rozhodol podľa § 52 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Svoje rozhodnutie odôvodnil s odkazom na ustanovenie § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, § 329 ods. 1, 2, § 331 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), § 360 ods. 1 a § 367 ods. 1, 2 CMP. V odôvodnení napadnutého uznesenia súd prvej inštancie uviedol, že navrhovateľka sa návrhom podaným dňa 16.06.2020 domáhala dočasného zverenia maloletého dieťaťa do jej osobnej starostlivosti. Žiadala zároveň, aby súd uložil Fakultnej nemocnici s poliklinikou Nové Zámky povinnosť odovzdať maloleté dieťa navrhovateľke. Tiež žiadala zveriť maloleté dieťa do jej náhradnej osobnej starostlivosti s tým, že bude maloleté dieťa vychovávať, zastupovať a spravovať jeho majetok v bežných aj podstatných veciach. Rodičov žiadala zaviazat' na platenie výživného, matku v minimálnej výške, otca v sume 170 eur mesačne. Svoj návrh odôvodnila tým, že je matkina sestra, a maloletý Dominik sa narodil predčasne, nedonosený a závislý na drogách. Podľa jej informácií rodičia dlhodobo užívajú omamné a psychotropné látky a doteraz odmietali nastúpiť na liečenie. Matka už má jedno dieťa, ktoré je zverené do náhradnej osobnej starostlivosti ich matky E. A.. Otec o dieťa nejaví záujem a odmieta prispievať na jeho výživu.

2. Zamietnutie návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia súd odôvodnil tým, že v návrhu, ktorý podala navrhovateľka na nariadenie neodkladného opatrenia, nebola preukázaná žiadna naliehavosť a akútnosť dočasnej úpravy pomerov voči maloletému dieťaťu. Navrhovateľka nepredložila a nepreukázala súdu, či sa maloleté dieťa nachádza v nemocnici v Nových Zámkoch, či jeho zdravotný stav umožňuje, aby dieťa bolo prepustené do osobnej starostlivosti, že rodičia nie sú schopní starať sa o maloleté dieťa. Navrhovateľka taktiež v návrhu žiadala neodkladným opatrením dočasne zveriť maloleté dieťa do jej osobnej starostlivosti a do náhradnej osobnej starostlivosti. Vo veci je potrebné vykonať rozsiahlejšie dokazovanie, ktoré pre krátkosť času, teda v lehote 7 dní od doručenia návrhu, v ktorom bolo potrebné rozhodnúť o neodkladnom opatrení, nemal súd možnosť prešetriť pomery na strane navrhovateľky, vyžiadať potrebné doklady a správy.

3. Proti tomuto uzneseniu podala v zákonnej lehote navrhovateľka odvolanie. Žiadala o dočasné zverenie maloletého dieťaťa do jej osobnej starostlivosti vzhľadom na zlepšenie zdravotného stavu maloletého dieťaťa.

4. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 CSP, § 2 ods. 1 CMP) bez viazanosti na rozsah a dôvody odvolania (§ 65, § 66 CMP) po prejednaní veci bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. b) a § 391 ods. 1 CSP zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konanie podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

6. Podľa § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

7. Podľa § 31 ods. 1, 2, 3, 4 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o rodine“) rodičia zastupujú maloleté dieťa pri právnych úkonoch, na ktoré nie je spôsobilé. Žiadny z rodičov nemôže zastupovať svoje maloleté dieťa, ak ide o právne úkony, pri ktorých by mohlo dôjsť k rozporu záujmov medzi rodičmi a maloletým dieťaťom alebo medzi maloletými deťmi zastúpenými tým istým rodičom navzájom; v takom prípade súd ustanoví maloletému dieťaťu opatrovníka, ktorý ho bude v konaní alebo pri určitom právnom úkone zastupovať (ďalej len „kolízny opatrovník“). Kolízneho opatrovníka súd ustanoví aj v prípadoch, ak maloleté dieťa nemá zákonného zástupcu alebo ak zákonný zástupca nemôže z vážneho dôvodu maloleté dieťa v konaní alebo pri určitom právnom úkone zastupovať. Na ustanovenie kolízneho opatrovníka sa primerane použijú ustanovenia § 60 a § 61. Funkcia kolízneho opatrovníka zaniká ukončením konania alebo vykonaním právneho úkonu, na ktorého účely bol ustanovený. Podľa § 61 ods. 1 Zákona o rodine opatrovník je povinný vykonávať svoju funkciu v záujme maloletého dieťaťa.

8. Podľa § 117 CMP ak treba, aby za maloletého konal opatrovník, súd na návrh ustanoví za opatrovníka najmä blízku osobu maloletého, u ktorej je predpoklad, že bude konať v záujme maloletého, ak s ustanovením súhlasí. Inak ustanoví za opatrovníka orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.

9. Zákonnými zástupcami maloletého dieťaťa podľa Zákona o rodine sú jeho rodičia (§ 31 ods. 1 Zákona o rodine), pričom maloletého môže zastúpiť ktorýkoľvek z rodičov, ktorý je spôsobilý na právne úkony v plnom rozsahu a nebol pozbavený svojich rodičovských práv. Zastúpenie maloletého dieťaťa rodičom však zákon vylučuje pri právnych úkonoch, kedy je možnosť stretu (kolízie) záujmov medzi rodičom a dieťaťom. Nevyžaduje sa teda, aby ku kolízii záujmov aj skutočne (preukázateľne) došlo, postačuje už samotná možnosť stretu záujmu rodiča a maloletého dieťaťa. Možná kolízia záujmov medzi rodičmi a maloletým dieťaťom bude vždy prichádzať do úvahy v konaní o úpravu práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu. Súd je preto povinný obligatórne ustanoviť v zmysle ustanovenia § 31 ods. 2 Zákona o rodine maloletému dieťaťu kolízneho opatrovníka (rozhodnutie NS SR 3 Cdo 225/2007, IV. ÚS 73/2014-85, R4/1982, IV. ÚS 34/09-14).

10. V ustanovení § 325 ods. 2 CSP je vypočítaný obsah možných neodkladných opatrení. Zákon rozlišuje dve skupiny neodkladných opatrení: a/ neodkladné opatrenia, ktorých účelom je bezodkladná úprava pomerov strán, pričom potreba takejto bezodkladnej úpravy pomerov musí byť pritom naliehavá a úprava pomerov sa nemôže vzťahovať i na čas minulý; b/ opatrenia nariadené v prípade, ak je obava, že exekúcia bude ohrozená. Pri oboch skupinách neodkladných opatrení bude potrebné skúmať, či je nárok osvedčený a či je neodkladné opatrenie potrebné. V mimosporových konaniach je možné nariadiť neodkladné opatrenie aj v prípadoch verejného záujmu ako najširšej kategórie pokrývajúcej záujem štátu. V konaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia na včasné zabezpečenie neodkladnej úpravy nie je nevyhnutné vykonať dôkazy ako v konaní vo veci samej; na ich nariadenie je postačujúce, ak je osvedčená potreba nevyhnutnej neodkladnej ochrany práv a právom chránených záujmov a tiež je splnená zákonná podmienka nariadenia neodkladného opatrenia, ak sa osvedčí alebo preukáže aspoň jeden z vyššie uvedených dôvodov na jeho nariadenie.

11. V konaní starostlivosti o maloleté dieťa je nariadenie neodkladného opatrenia namieste, ak si to vyžaduje verejný záujem (§ 361 CMP), ak je potrebné nariadiť platenie výživného v nevyhnutnej miere (§ 366 CMP), alebo v prípade potreby, aby ten, kto má maloleté dieťa pri sebe, odovzdal ho do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti (§ 367 ods. 1 CMP). Účelom neodkladných opatrení vo veciach maloletých detí je poskytnutie preventívnej ochrany ich právam a záujmom ešte pred ich porušením či ohrozením. Všeobecné zásady charakterizujúce inštitút neodkladného opatrenia sa vzťahujú aj na konanie vo veciach maloletých, v ktorom sú súdy naďalej povinné prioritne chrániť záujmy maloletých a prioritne poskytnúť zvýšenú ochranu ich právam.

12. Podľa § 331 ods. 1 CSP návrh na nariadenie neodkladného opatrenia doručí súd ostatným stranám až spolu s uznesením, ktorým bolo neodkladné opatrenie nariadené. Ak bol návrh na jeho nariadenie odmietnutý alebo zamietnutý, uznesenie o jeho odmietnutí alebo zamietnutí ani prípadné odvolanie navrhovateľa súd ostatným stranám nedoručuje; uznesenie odvolacieho súdu im doručí, len ak ním bolo neodkladné opatrenie nariadené.

13. Predmetom konania v tejto veci je návrh sestry matky maloletého dieťaťa (navrhovateľky) na nariadenie neodkladného opatrenia pred začatím konania vo veci samej, ktorým sa domáhala dočasného zverenia maloletého dieťaťa do jej osobnej starostlivosti, ako i zverenia maloletého dieťaťa do jej náhradnej osobnej starostlivosti s tým, že bude maloleté dieťa vychovávať, zastupovať a spravovať jeho majetok v bežných i podstatných veciach. Požadovala i zaviazanie rodičov dieťaťa na úhradu výživného, u matky v minimálnej výške a u otca vo výške 170 eur mesačne. Svoj návrh navrhovateľka odôvodnila tým, že je v príbuzenskom vzťahu k maloletému B., ktorý sa z dôvodu užívania drog matkou maloletého dieťaťa narodil predčasne a je závislý na drogách. Rovnako aj jeho rodičia sú závislí na drogách, neschopní sa o maloleté dieťa postarať, pričom matka by mala nastúpiť na liečenie drogovo závislých a otec sa o maloleté dieťa nezaujíma. Okresný súd Nové Zámky uznesením č. k. 11P/86/2020-5 zo dňa 18.06.2020 zamietol návrh navrhovateľky na nariadenie požadovaného neodkladného opatrenia, proti ktorému podala v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľka.

14. V prejednávanej veci odvolací súd z obsahu spisu zistil, že v prvoinštančnom konaní došlo k procesnému pochybeniu, keďže súd prvej inštancie vo veci rozhodol, no bez toho, aby ustanovil maloletému dieťaťu kolízneho opatrovníka, ktorý by ho v konaní zastupoval. Maloleté dieťa ako účastník konania nie je plne spôsobilé na právne úkony a z toho dôvodu nie je ani procesne spôsobilé v plnom rozsahu. V konaniach vo veciach starostlivosti súdu o maloletých musí byť maloleté dieťa v súlade s § 117 CMP zastúpené opatrovníkom. Jediná výnimka je upravená v ustanovení § 365 ods. 4 CMP, kedy súd koná aj bez ustanovenia opatrovníka. Táto výnimka vyplýva z potreby bezodkladného zásahu v podobe nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým sa sleduje urgentná ochrana maloletého dieťaťa a jeho záujmov. Súd teda nemusí kolízneho opatrovníka ustanoviť len vo veciach upravených citovaným ustanovením § 365 CMP vo veciach ochrany maloletého dieťaťa - jeho života, zdravia alebo vývoja, kedy je nutné rozhodnúť do 24 hodín od doručenia návrhu; v ostatných prípadoch však zákonodarca nijako nevyhlásil potrebu jeho ustanovenia. V prejednávanej veci nejde o prípad, na ktorý by bolo treba aplikovať ustanovenie § 365 CMP, preto bol súd povinný maloletému dieťaťu ustanoviť kolízneho opatrovníka, ktorý ho mal v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia zastupovať. Uvedené procesné pochybenie súdu prvej inštancie spôsobilo, že odvolací súd musel napadnuté uznesenie o zamietnutí návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 389 ods. 1 písm. b) v spojení s § 391 ods. 1 CSP zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

15. V ďalšom konaní s poukazom na uvedené súd prvej inštancie najskôr ustanoví maloletému dieťaťu kolízneho opatrovníka a následne vo veci opätovne rozhodne s prihliadnutím na stav v čase nového rozhodovania o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia (§ 329 ods. 2 CSP).

16. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419, § 420, § 421 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).